

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torkih, četrkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ 4.50
za pol leta . . . 6.— „ „ 9.—
za vsa leta . . . 12.— „ „ 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbo
brez priložene naročnine se uprava ne
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč.
izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petlin; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do-
maši oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema **upravnništvo** ulica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst. Odprta reklama-
cije se prosto postojas.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V ednosti je moč“.

„Compagnia brutta“.

(Iz „Slovenca“.)

Iz Istre, dne 24. sept.
(Zvršetek.)

Grof Badeni jih je pač moral spoznati z nji-
hovimi zagovorniki v Trstu na čelu. Saj ni prišel
n. pr. v Poreč samo gledat vinske kleti, kakor se
je baje nekje izrazil. Jaz mislim, da bi bilo naj-
bolje, ako bi si bil dobro ogledal klet, kjer se toči
peklenski strup protidinastičnega, irredentističnega
mišljenja, strup, s katerim se že leta in leta na-
paja slepo, ubogo istrsko ljudstvo. — Če je pa
dobro pregledal to klet, ne vemo. To pa vemo,
da bi bilo silno koristno za Istro in za Avstrijo,
da bi sploh zaprl to peklensko framasonsko klet,
izpraznil, ako ne popolnoma podr. To bi bilo naj-
bolje. — Mi poštenim Italijanom pač ne želimo
slabega, naj žive mirno z nami, saj so dobri ljudje!
Bojevali se bomo pa vedno proti sedaj vladajoči
kliki v Istri, in sploh na Primorskem!

Gotovo tudi drugače ni mogoče; ako se sami
ne branimo, nam pač nihče ne pomaga. Saj nas
sama vlada ovira, kjer le more. Vlada je pač ve-
dela, da pride grof Badeni na Primorsko, posebej
še v Istro. Ali nam je pa kedo povedal? Nihče,
med tem ko pozitivno vemo, da so za njihov pri-
hod vedele vse najnavadnejše podrepuice italijan-
ske klike! — Dobili smo brzojav od nekodi, da
pride grof Badeni tod in tod. Slučajno je prišel
brzojav v roke navadnemu agitatorju italijanske
stranke. O, kako se je mož začudil, reka: „kaj
ne veste, da pride grof Badeni v . . . , kedaj mi
to že znamo“. Slovanski obč. zastopi tega niso
smeli vedeti, ampak zaznali so še le drugim po-
tom, žali Bog! precej pozno. Zakaj vse to? Loža
se boji resnice — italijanska framasonska klika je
hotela tako, bala se je in se še boji, da bi na

Dunaju ne spoznali naših razmer, prav kakoršne
so. Čudimo se pa, da se vladi vendar enkrat ne
odpro oči, kajti kjerkoli nastopa italijanska klika
zoper sv. vero in zoper Slovence, nastopa ob enem
proti vladi. Judovski prijatelj, brezverec Spadoni
v Trstu, se pač ni mogel bolj očitno pokazati ir-
redentista, kakor je to storil o priliki, ko je go-
voril zoper slovesnost kronanja kipa žalost. Matere
božje pri sv. Justu.

Glejte ga predrzneža židovskega: kaj je nam
Avstrijancem mari italijanski praznik 20. septembra?!
Vendar se je smel tako vjedati vpričo vladnega
zastopnika, — ki mu je tudi dobro odgovoril.
Sicer pa je loža internacionalna, pomagati si mo-
rajo eden drugemu.

Ker je pa italijanska gospóda dobro vedela,
da se ji ne zgodi kaj slabega, tudi ako uprizori
kake nereda, se je tako daleč spozabila, da je res
provzročila nereda še celo v pričo ministerskega
predsednika grofa Badenija, češ, saj se nam ne
zgodi ničesar. Večkrat si pa skoraj ne vemo prav
razlagati, je-li ono divje tulenje in žvižganje ve-
ljalo samo Slovanom, ki so minist. predsednika
pozdravljali z „živio“, ali pa celo minist. predsed-
niku samemu? Sem pa tje smo opazovali, da se
je plačana druhal ostentativno oddaljevala od pre-
ganjenih in se približevala kraju, kjer je imel biti
blizu minist. predsednik. Mi ne vemo prav, ali to
smo opazili parkrat. Kdo ve?!

Če si pa upajo kaj takega, potem se ne
smemo čuditi, da so razmere v Istri res neznosne.
Je-li mogoče, da se taki ljudje vzgajajo? Mogoče.
Čuli smo iz verodostojnega vira, da
je neki baje zagrizen italijanski du-
hoven nekje učil otroke, da, ako
vidijo kje ščava-duhovna, naj le
kriče in upijejo za njim! — Faktum je
to! Da pa taki otroci res izpolnjujejo nauk svojega

učitelja, vidimo, saj to jim je največje veselje,
samo, da so še plačani. Ako torej odraste vse to,
jih dobe irredentaši, kadarkoli hočejo, ter kupijo
za vse. — To je ona fakinaža: deloma slabi roko-
delci, deloma postopači, ki ti večji del dneva
preležavajo ali presedavajo, ter čakajo, od kod bi
znel prileteti kak soldič. Da torej italijanski go-
spodi ni težko pri sleherni priložnosti kupiti in
ščuvati to golazen proti Slovincem in Hrvatom, je
pač očitno. Kdo bi se torej ne bal te divjaške,
izstradane in napite druhal? Takih ljudi se je
italijanska klika povsodi posluževala tudi zadnje
dni, kjerkoli so bili nemiri, od Gorice do Pulja.
Seveda smo med to druhaljo videli neke gotove
osebe, — to je bil spiritus agens — a ti so na-
stopali in izginjali, ker se znajo varovati, in znajo
tudi voditi.

Tako je pri nas! Neverjetno, ali resnično.
Res je, da bi se temu opomoglo, ako bi le višje
oblasti hotele. Ali naj si sami pomagamo? Ne, ni
mogoče. Braniti se moremo, a pomagati si ne mo-
remo, ker pretepali se pač ne bomo, tako surov
Slovan ni! Torej nam ne preostaje drugzega, ko
naši poslanci. Pa kaj, ko imamo samo dva, in ker
je tako malo število onih, ki bi nam radi poma-
gali skupaj z našima poslancema. Ali to število
narodnih zastopnikov in zagovornikov bi se lahko
povečalo, število združenih slovanskih poslancev
na Dunaju bi bilo lahko večje, ako bi bilo povsod
toliko dobre volje, kakor jo je pri primorskih po-
slancih. Dobro vem, da to, kar pišem, morda ne
bode povšeči vsakomur, toda jaz ne pišem o kranj-
skih domačih razmerah, ampak o istrskih, ali
potreba skupnega postopanja slovensko-hrvatskih
poslancev na Dunaju je posebno nam, živčim ob
periferiji, silno velika, ta je naša goraka, vroča
želja. Mi seveda upamo, da pride do združenja
slovensko-hrvatskih poslancev v enem klubu, ker

PODLISTEK.

3

In še enkrat divja trta.

Ozrl sem se za glasom in ravno na obronku
balkona sem zazrl, kako moli iz zelenja trte blede
možko lice. Velike sanjave oči so bile uprte v
okno nad balkonom in iz njih žarel je pošastni plam
nesrečne ljubezni. Tu in tam se je dvignil iz med
perja mučen vzdih in, družeci se z milotožnimi gla-
sovi instrumenta, kipel gori v okno nad balkonom,
na svojih perotih pa je nosil sanjavo ime „Anto-
nina“. V poslednjem hipu pa sti že stali na
balkonu dve tamni osebi in šepetali med seboj;
čul sem posamezne odlomke:

„In sedaj je uničeno vse!“

„Vse...“

„Prej niso mirovali, bolelo jih je, videti dvoje
v ljubezni srečnih bitij in razmesarili so nama srci!“

„A tudi sedaj niso še mirni...“

„Antonina!“

„— vedo, da se ljubiva tudi po smrti, a da
v gomile duo ne more seči njihova zlobna moč —
oj, ako bi mogli i to, razprali bi si do krvi prste,
samo da bi dosegli mjr vesti, ki jim očita grozno
krivico noč in dan!“

„In mi dva se ljubiva, kaj ne, zvezdica moja?“

„Da, moj Rodolfo, in najine ljubezni ne bode
konec, ker je večna...“

„Večna!“

„Rodolfo!“

„Antonina!“

Šepetala sta še dolgo in v nočni vzduh je po-
šastno odmeval mrtvaški poljub nesrečno ljubečih,
nad katerih temnima postavama se je zibala v nočni
sapi — kakor ona dva v objemih in poljubih —
sanjavo se svojimi vrhovi trta...

Hkrati je zazvenel za menoj demoniški smeh
in se grozno razlegal po vsem gradu — baš
isti hip posijala je luna polnim svitom v sobo in
meni v lice, da mi je bleščelo. Prestrašen sem se
ozrl, sredi sobe za mojim hrhtom stal je — Mon-
tecchi, lastnik gradu in njegovo široko lice je bilo
podobno luni na nebu.

Smejočim — breščočim glasom meje ogovoril:

„Signore! Mar bi šli spat, mesto da se na-
slajate nad samolazmi zaljubljenih pošastij! Kajti
polnoči je že in solnce vzhaja pri nas zarana.
Ali morda želite, da Vam povem zgodovino te lju-
bezni kar stojó, predno Vas dovedem v spalnico
polno škorpiljonov? Bodí Vam!“

Signora Antonina je moja nečakinja in signor
Rodolfo je nje lepi nepridiprav. Ljubita se in vzeti
sta se hotela. K sreči se nam je posrečilo, razdreti
ju za življenje, kajti povem Vam — ha, ha, ha!
Ljubezen! Čemu ljubezen! Ali smo hoteli umirati
na srcu ob živem telesu, samo da bi bila srečna
onadva? Dovolj da trpimo ob smrti njiju sreče...
Signore, signore! Vi ne veste, kako grozna pošast
je ljubezen, ako jej vzrastejo peroti! Raste in ra-
ste, širi se in širi in slednjič Vam zaduši vse drugo.
Zatorej jej treba striči peroti, ha, ha, peroti, peroti!

Čedalje pošastneje se je razlegal ta smeh po
gradu okrog. Mož je jel naposled prepevati in ple-
sati in mene je postala groza.

Skoro je posijalo solnce.

Doli v vasi pa se mi je povedalo, da je Mon-
tecchi zblaznel. Leto in dan prebiva v gradu, ki
je prišel v njegovo last po smrti njegove nečakinje
Antonine. Le-to so našli nekega dne zastrupljeno
v njeni spalnici in njenega ljubimca s prebodenimi
prsi na balkonu.

Čudno, da ste mogli prebiti v strašnem
gradu, vsi se mu od daleč odmičemo; seveda, po-
potnik! A ondi straši slednjo noč... zares. Glejte!
Torej ste videli pošasti. Vsako noč se shajata na
balkonu in ondi zdihujeta, objemata se in poljuba-
jeta, da odmeva po zraku, kakor jok duhov... saj
pravim, groza! In stari gospod! Bog mu greh od-
pusti! Pravijo, no, mi ne vemo, da je on zakrivil
nesrečo mladih ljubečih in sedaj se pokori. Brez
pokoja je in med ljudi se ne prikaže; zaklet biva
v zidovju sam in nekega dne — ali ste videli,
kako raste? — verujte nam, nekega dne ga zaduši
divja trta in najdejo tudi njega mrtvega — pa
kakó! — V njenem objemu! Božja kazen, Signore,
Božja kazen!“

Po tistem dogodku ima divja trta še mnogo
močnejši upliv na-me, kakor prej, kajti žnjo je spo-
jena tako tesno usoda ljubečih, ki ne neha odme-
vati v moji duši z dovolj znanimi akordi.

(Zvršetek.)

smo vajeni vse upati; da se pa to res zgodi, nekako — dvomimo.

Sicer pa mislim, da naši poslanci niso tako „strašni“, da bi se z njimi ne moglo skupno delovati za blagor vsega naroda, tudi če so po menenju lističa „Amico“ „compagnia brutta“. — Upam, da me razume vsakdo.

Lepi „Amico“ nam pa sedaj lahko pove, za katero stran naj se odločimo, dasiravno nam je njegovo menenje jako malo merodajno — naj se odločimo za njihove indirektno varovanje, frama-sonsko kliko, ali naj se odločimo in oklenemo svojih poslancev. Volitev ni težka. „Amico“ trdi, da so naši poslanci „compagnia brutta“, in vendar so se edini slovenski, okoličanski poslanci krepko potegnili za sv. vero zoper brezverca Spadoni-ja, za svobodo sv. katoliške cerkve; kar so pa okolič. slovenski poslanci, to so vsi drugi. Kje je torej „compagnia brutta“, odgovori nam lep „Amico!“ Mi pričakujemo saj polovico tako dolg članek, pisan zoper tržaške Jude in njihove služabnike v zagovor svobode cerkvene, kakor ste ga napisali o priliki procesije pri kapucinih zoper Slované. Toda bojimo se, da se bojite, ne nas, ampak Judov in frama-sonov, bojite se resnice, in vendar nas hočete učiti morále. — „Compagnia brutta“ je po moráli prepovedana, zapomnite si to, vi pse-udo-moralisti!

Župnik iz Istre.

Tretji spol.

Po Viljumu Ferrero v „La Revue des revues“.
(Dalje.)

Jeden najznamenitejših pojavov angleškega življenja v tem stoletju je prodiranje ženstva na vsa polja, ki so bila prej monopol moškega spola; v rokodelstva, umetnosti, znanstvo in tako dalje; ženska se dviguje čedalje više, razširja se s tem meje kraljestva lepote in gracije, kojega kraljica je bila od prvih početkov civilizacije. To zmago-slavno dviganje angleške žene pa je naravnost v zvezi z naraščanjem množice neomozenih žensk. Nekega dne so se v Londonu pripravili o idejah o ženskah, razvijanih od Lombrosa in mene, in o duševnem razločku med možem in ženo; in v dokaz, da tega razločka ni, so navajali zgled angleških žensk, ki na vseh poljih človeške delavnosti isto vrše kakor moški. Ko so že dolgo trajala razpravljanja o tem, presekali sem jih na kratko z besedami: „Saj to niso ženske, one sestavljajo tretji spol“. Takrat sem mislil, da sem napravil jeden tistih bonmot-ov (dovtipov), kakoršnih se človek rad poslužuje, ako se hoče izrezati iz pričkanja, ki mu dela zadržo; pozneje pa, ko sem natančneje premišljeval to stvar in sem prej in pozneje imel priliko opazovati večje število teh angleških gospodičin, prepričal sem se, da v tem dovtipu tiči dokaj znamenita psihološka in fiziološka resnica. Položaj neomozene ženske, zatiranje ljubezni in materinskega poklica, preminja brez dvojbe žensko osebnost na več strani, kajti ženska, ki ni niti mati niti se ni omožila, ni popolna ženska; na drugi strani pa to zatiranje krepí osebnost, podeljuje priliko za pretirano raz-vitje nekih naklonjenostij in delnih hipertrofij (Hipertrofija: posebno dobro branjenje in razvijanje posamičnih organov telesa), ki morejo nadomestila dajati marsikaki nepopolnosti. Delovanje reprodukcije je zavisno v fiziološkem in psihološkem oziru od precejšnje izgube moči kakor pri moškem tako pri ženski, osobito pa pri ženski, ki mora stvoriti novo bitje iz snovij lastnega orga-nizma, ki je mora rediti in prvi čas njegovega življenja čuvati in v jednomer na tisoč načinov za nje trpeti in delati. Ako torej nima teh po-troškov, ostane ženski vsa označena moč na raz-polaganje za osebne namene; ona se ne raduje tiste fiziološke neumljivosti, o kateri govori Weissmann; človeški rod se pri njej ostavlja in se zaključuje za vedno; a zatrtje ljubezni in ma-terinstva jej daje v uporabo vse njene indivi-duelne sile.

Obljuba ali navada vedne čistosti, piše Guyan, dà, celo meniško življenje je našlo denasnje dni nepričakovanega zagovornika v Ernestu Renanu (Znamenit francoski pisatelj in — brez-božnik, ki je tajil božje rojstvo in poslanstvo našega Odrešenika. To pa posebno v knjigi „Življenje Jezusovo“. Op. ured.). Res, da se postavlja na sta-

lišče, ki je popolnoma različno od krščanskega. Ako se navdušuje za vedno čistost, dela to iz čisto fizioloških vzrokov; on jo jednostavno smatra za sredstvo, s katerim se poveča intelektualna zmožnost in doumljivost možganov. On veruje v nekako antinomijo med popolnim intelektualnim raz-vitjem in ljubezensko rodovitnostjo; pravi učenjak mora svojo moč združiti v svojih možganih in ne sme težiti za nobenimi drugimi kakor domišlje-vanimi abstrakcijami ali oblikami; z odvajanjem vseh njegovih življenjskih močij v glavo mora nje-gov razum cveteti kakor polnocvetke, kojih krasota, provzročena vsled pretvarjanja praških nitij v cvetove, predpolaga nerodovitnost. (L'irréligion de l'avenir. Paris 1889, p. 257.) Prigovarjalo se je sicer, da ta opazka Renana in drugih o možu, velja tudi o ženski: češ, da ljubezen, ki slabé upliva na razum moža, razum ženske krepí, in kakor sta brata Goncourt rekla nekje, ni velikega dela, katero bi bila ustva-rila devica. Nočem se prepirati o tej pregovorski opazki; a če bi tudi čistost žensko napravljala nezmožno za velika dela duha, bi jej vendar ne jemala nade v vseh življenjskega boja. Ni treba, da bi vsaka mlada deklica srednjega meščanskega stanu, ki mora, ker ni našla moža, misliti na to, da si sama služi kruh, spisala „Nebeško komedijo“ ali „Hamleta“; dovolj je, da zna izvrševati poklic, v katerem se njeno delo išče in se izplača.

(Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 29. septembra 1896.

Slovenci in nemški konservativci na Štajarskem. Praška „Politik“ piše, omenivši, da so nemški konservativci izgubili večino v skupini kmečkih občin: „To bi utegnili imeti posledic za volitev v deželni odbor. Znano je, da Slovenci žele med drugim, da bi bili zastopani v deželnem odboru vsaj po jednom členu. Ker pa ni pričakovati o znanem pravicoljubju nemških liberalcev, da bi se jim spolnila ta skromna zahteva, sklenili so pred dvanajstimi leti kompromis z nemškimi konserva-tivci, koji poslednji so imeli takrat le 11 manda-tov iz kmečkih občin; vsled tega kompromisa je bil združenimi glasovi konservativcev in Slovencev izvoljen v deželni odbor prelat Karlon. Za na-slednjo dobo 1890—1896. poveriti bi se bilo mo-ralo to mesto kojemu Slovencu. Toda ob deželno-zbornskih volitvah v letu 1890. priborili so si kon-servativci mandat v kmečkih občinah bruskih in s tem tudi večino v skupini. Ko je prišlo potem do volitve v deželni odbor, se konservativci niso ni malo ozirali na dogovor se Slovenci in so zopet kandidovali g. Karlona. Že takrat so Slo-venci hoteli prestopiti v pasivno opozicijo, toda dotični predlog je pal v klubu 4 proti 4 glasom. Vsled predloga posl. Kienzla opri-jeli so se Slovenci abstinence. Ako se torej Slovenci povrnejo v deželni zbor, odločali bodo o volitvi v deželni odbor iz skupine kmečkih občin, in v tem slučaju menda ne opuste, da ne bi opozorili konser-vativcev na dogovor od leta 1884.“

„Politik“ nam je tu povedala že znane stvari. Dobro pa je, da se vsako toliko osveži spomin na take dogodke, ki so jako poučni za sedanjost in bodočnost. In ti dogodki nam pravijo, da so nemški konservativci sklepali kompromise se Slovenci, dokler so jih potrebovali, kakor hitro pa niso več potrebovali Slovencev, so kar pogoltnili dano besedo. Ali taki dogodki ne silijo nas Slovencev do skrajne opreznosti in previdnosti? Tem bolj, ker moramo misliti, da v državnem zboru veljajo konservativcem ista pravila kakor v dež. zboru štajarskem. In če dobro premislimo in pre-tehtamo zvestobo štajarskih konservativcev, do besede, dane Slovincem v deželnem zboru, potem dobimo tudi nekoliko okusa o tem, kako se je postopalo se slovenskimi željami v Hohenwartovem klubu, v kojem so isti konservativci igrali prvo violino. Spinčič, Laginja, Na-bergoj in drugi, ki so se osvobodili iz spon reče-nega kluba — so storili s tem zares rodoljubno delo. A med nami je vendar še ljudij, ki bi hoteli siliti slovenske poslance v Dipauljev klub, koja skupina ne bi bila družega gledé na naše narodne težnje, nego potonciran Hohenwartov klub z vsemi njega grehi in slabostmi!! Le popolna brez-brižnost za razvoj naroda more siliti njega zastop-nike v take spona.

Nemški liberalci so nam sovražni, nacionalci istotako, nemškim konservativcem pa ne gre vere . . . ali treba navajati še več argumentov za osnutje jugoslovanskega kluba? In ako narod slovenski ne pritiska z vso silo na poslance za to misel, potem bi morali žalostjo priznati, da ta narod nima zmisla za svojo lastno bodočnost.

Antimasoniški kongres v Tridentu. Vče-rajšnji seji tega kongresa je prisostvovalo preko 6000 oseb. Zboru je predsedoval kardinal Haller, kne-zonadškof solnograjski. Predno je pričelo razpravljanje toček dnevnega reda, prečitano se je mnogo pritrjevalnih brzojavk, došlih iz vseh krajev sveta in pa brzojavna odgovora, došla od papeža in Nj. Vel. cesarja Frana Josipa. Sv. Oče izraža v svoji brzojavki željo, da bi delo kongresa imelo dober vseh ter pošilja členom kongresa apostolski blagoslov. Cesar Fran Josip je odgovoril na br-zojavko škofa msgr. Valusija, zahvaljujé se na čutilih udanosti, koje mu je izrazil kongres.

Deželnozborske volitve na Zgornjem Avstrijskem. Včeraj so volile mestne skupine in trgovinska zbornica. Izvoljenih je 11 liberalcev, 4 konservativci, 1 antiliberalec, 2 nemška nacio-nalca in 2 pristaša obrtne stranke. Liberalci so zgubili pet mandatov, konservativci pa pridobili jednega.

Cesar Fran Josip v Bukarešti. Včeraj je naš cesar dospel v Bukarešto in sicer v spremstvu kralja Karola. Na kolodvoru so našega vla-darja pozdravili kraljica, kraljevič in kraljičina, vojaške in civilne oblasti in velika množica ljudstva. Župan je ponudil cesarju kruha in soli ter ga v svojem nagovoru proslavljal kakor mogočnega vladarja, skrbečega za ohranitev miru, toli potreb-nega za blagor ljudstva. Cesar je odgovoril, da je ginjen na toli prisrčnem vaspregemu. Cesar je podal roko vsakemu dostojanstveniku. Gospe so mu iz-ročile krasen šopek cvetlic. Po ulicah ga je pozdravljalo do stotisoč ljudij. Vojaki so delali špalir. V palači avstrijskega odposlaništva je vsprejel ce-sar katoliško duhovščino, zbor diplomatov, in avstro-ogersko naselbino. Povračajočega se v kraljevo palačo so ga pozdravljale velike množice ljudi. Na večer je bil velik mirozov z bakljado. Mesto je bilo sijajno razsvitljeno.

Poljaki in Madjari. S Poljaki imamo mi avstrijski Slovani — kakor že dovolj znano — svoj ljubi križ. Najlepši načrti se nam razbijajo že a priori ob poznanem separatizmu bratov Pol-jakov. Umevno je sicer in naravno, da imajo Poljaki v Galiciji svoje posebne želje in da mo-rajo v poštev jemati posebne odnose v deželi Gališki. Tako stališče je opravičeno v raznoličnosti naše države — in ta raznoličnost se razteza na gospodarske in kulturne odnose. Kolika je n. pr. razlika med blagostanjem kmeta na Niže-Avstrijskem in Češkem in pa med — mizerijo kmeta v Galiciji! Tu so razmere kakor noč in dan in posledica je, da treba res gališke potrebe meriti z drugim vatom nego pa češke in da to razno-ličnost mora še posebno poštovati zakonodavec, kadar ustvarja zakone v povzdigo gmotnega, zlasti pa kulturnega blagostanja v državi na sploh. Vse zastoj: naša država se ne da upravljati le na jedno kopito, ker so razmere prerazlične med severom in jugom, med vzhodom in zapadom dr-žave — različne gledé na podnebje, gledé na ka-kovost in rodovitnost tal, gledé na pridobinske razmere in vsled tega tudi gledé na gmotno bla-gostanje prebivalstva, in slednjič — kar je le na-ravna posledica vsemu tu navedenemu — tudi gledé na stopinjo kulture in izobra-ženosti, na koji stoji prebivalstvo posamičnih pokrajin.

To razliko morajo poštovati zastopniki vsa-kega naroda ter so prisiljeni biti do neke mere sebičneži in separatisti. A to ne velja le za avstrijske Slované, ampak tudi za Nemce. Kdor pazno zasleduje gibanje politiskega življenja, je tudi lahko opazil neredkokrat, kakó se križajo menenja Nemcev iz planinskih dežel in onih iz Češke. Razmere so jim različne in zato so jim različne tudi potrebe. Celó ob imenitnem vprašanju „Ali bodi uprava Avstrije centralistična ali pa avtonomistična?“ — niso jedini med seboj. Proti centralistični državi se sicer nimajo pritoževati Nemci z — narodnega stališča. Toda oni občutijo istotako kakor Slovani, da v gospodarskem pogledu je v Avstriji le škodljiva centralistična uprava — ker noče in ne more poštovati posebnih

potreb v posamičnih kronovinah — in zato so tudi med njimi navskrižja v tem pogledu. Sosebno nova nacionalna struja v Nemcih se je jela odločno upirati centralistični upravi.

To smo povdarili, ker smo hoteli pojasniti, da ni malo ne zamerimo poljskim poslancem, ako ob posamičnih slučajih poštevajo svoje posebne gališke potrebe, koje morda niso identične z našimi južnimi potrebami. Saj vidimo celó v malem krdecu naših slovenskih poslancev, kako včasih ne morejo stati vsi na istem stališču gledé na posamična gospodarska vprašanja. Vzemimo le n. pr. vprašanje druge železniške zveze Trsta z notranjimi deželami, pa imamo dokaza dovolj o resničnosti naše trditve! Kaj čemo, razmere so take, in razmeram, kakor jih je ustvarila božja narava, se mora uklanjati človeška volja!

Iz vsega, kar smo povedali tu, je razvidno, da mi ne sodimo tesnosrčno postopanja zastopnikov posamičnih pokrajin. Sosebno ob gospodarskih vprašanjih treba jim dovoliti svobode do gotove mere. —

Sedaj pa se povrnimo tja, kjer smo stali v uvodu tem vrstam — k separatizmu Poljakov. Njih smo morali obsojati do sedaj, ker so prekoricali dovoljene jim meje, ker se v poštevanju svojih posebnih galiških odnosajev niso omejevali na posamične neizogibne slučaje, ampak jim je separatizem postal načelo in so z istim preprečali v prvi vrsti, da med avstrijskimi Slovani ni moglo priti do sedaj niti do relativne vzajemnosti. O posledicah temu ne treba govoriti, ker so znane in jih občutimo vsi in po vseh kosteh. Tu imamo nemško nadvladje v Avstriji, italijansko v primorskih pokrajinah in madjarsko v ukupni monarhiji. A najlepša je na vsem ta, da ob tej svoji obnemoglosti v političkem pogledu niso zanemarjene le naše kulturne in narodne potrebe, ampak tudi za svoje gospodarske potrebe ne moremo skrbeti, ker imajo nasprotniki v rokah sukno in škarje.

Škoda torej povsodi, kamor se ozremo. A na vsem je kriva — vsaj po velikem delu — poljska tesnosrčnost, ki se le prerada utaplja v zgodovinske spomine, na one čase, ki se ne povrneje nikdar več, mesto da bi se, pametno pozabivši na to, kar je bilo in se ne povrne več, umaknila skrbi in brigi za sedanost, in da bi Poljaki gradili bodočnost sebi in sokrvnim bratom. Poljska gospôda naj nikar ne mislijo — vzlic temu, da se jim sedaj razmerno dobro godi v narodnem pogledu —, da jim je narodna bodočnost zagotovljena, dokler je še živa v Avstriji le jedna sama iskrica tendencije ponemčevanja. Ako propademo mi Jugoslovani in Čehi — vsled tega, ker nismo bili vzajemni med seboj —, potem pride vrsta na Galicijo in mi moramo dvomiti, da bi se Poljaki sami mogli upirati mogočnemu, a po naši krvi še ojačenemu nemštvu.

Se stališča naših ukupnih interesov torej — tudi poljskih! — smo vsikdar obsojali poljski separatizem, skrbéči le za hipno političko nadvladje, a ne misleči na ustvaritev zanesljivih pogojev za trajno življenje — za bodočnost. Sosebno pa smo krvavečim srcem opaževali poljsko koketovanje z madjarstvom. V tem smo videli vrhunec zaslepljenosti — to je bil poglavitni greh poljstva zoper ukupnost avstrijskega slovanstva. In mi trdimo, da dokler ne izgine ta poljski greh, nam ni nade, da bi nam prišli jasnejši dnevi.

Naravno je po takem, da mi posebnim veseljem pozdravljamo sleherni znak preobrata na bolje v narodu poljskem. Zlasti pa — in to moramo posebno povdariti — se radujemo na tem, da ob milenijski razstavi v Budimpešti ni prišlo do tega, česar smo se bali, do sramote namreč, da bi se zastopniki naroda poljskega in madjarskega objemali v očigled dejstvu, da Madjari moralnim in fizičnim nasiljem in fenomenalno brezobzirnostjo uničujejo našo kri. Toliko spoznanje je vendar prišlo med Poljake. In za prodiranje tega spoznanja je veselo znamenje tudi članek, ki ga je priobčila te dni poljska „Nova Reforma“ o razmerju med Poljaki in Madjari. Isti se glasi:

„Glavnim vzrokom, da povodom milenija Poljaki niso z ničemer pokazali svojih simpatij do Madjarov, je bil ta, da so nas Madjari najneprijetneje iznenadili toliko po svojem postopanju ob vprašanju „Morskega očesa“ („Morsko oko“ se

imenujejo neka jezera v Karpatih, za katera se še sedaj prepira Oggerska z Galicijo. Ured.) in pa s politiko Madjarov nasproti narodnostim. Mi ne moremo stiskati roke, posezajoče po naši lasti, in ki nam hoče iztrgati, kar je stoletja pripadalo Poljski. Pred vsem pa nismo mogli korporativno v Budimpešto, ker nismo hoteli hliniti čutstev, katera čutstva so udušili Madjari sami. Mi moremo občudovati gospodarski razvoj Oggerske, ter ono moč in okretnost, s koje umeta oggerska vlada in oggerski parlament izkoriščati vsako priliko, da pridobivata novih pravic in da razširjata meje nezavisnosti države oggerske. Toda Madjari v naših očeh niso več vitežki narod. Na potu do vrhunca svoje moči pozabljajo na svoje stare idejale in so postali kramarji, misleči le na svoj dobiček, ne da bi se brigali za to, da je ta dobiček na škodo drugim. Oni, koje smo podpirali mi v njih boju zoper despotizem za najsvetejša narodna prava, tlačijo sedaj druge narodnosti isto brezobzirnostjo ter postavljajo sebičnost na oltarje, na katerih je bil popred idejal bratovstva in enakosti narodov. *Mi nimamo in ne moremo imeti simpatij do naroda, ki nima toliko pravicoljubja, da bi pripoznal naravna prava narodov, izročenih mu na milost in nemilost, ter bi spoštoval njih jezik v šoli in v uradu.* Bojujoči se zoper vse one, ki kratijo Slovanom enakopravnost v Avstriji, ne moremo onkraj Litve občudovati veličine in velikodušja naroda, ki ni niti za las bolji, nego so naši nasprotniki. Naše simpatije do Madjarov so **pokopane za vedno**“.

Tako „Nova Reforma“. Vemo sicer, da struja tega lista še ni merodavna v poljskem „Kolu“ na Dunaju, ali znak je vendar, da se je jela tudi med Poljake oživljati narodna ideja in čut vzajemnosti z ostalim slovanstvom avstrijskim.

Bodi prirčno pozdravljena gori navedena poljska odpoved na madjarsko adresi!

Poroka italijanskega kraljeviča. Princ Neapeljski odpotuje zopet na Cetinje dne 5. oktobra. Knežja rodbina črnogorska z nevesto, princeso Jeleno, dospe baje v Bari dne 20. oktobra na kraljevi jahti „Savoia“. Prestop princeze Jelene v katoliško vero se izvrši dne 21. oktobra. Ista prispé v Rim dne 22. Poroka, civilna in cerkvena, se izvrši dne 24. oktobra. Poročne slavnosti bodo trajale od 22. do 29. oktobra. Poslednjega dne odpotujeta novoporočenca v Florenc.

Različne vesti.

V obrambo. Ali naj se jezimo, ali naj se smejemo — to naj nam povedo naši spoštovani čitatelji, ko jim povemo, da se je govorilo po Ljubljani — tako smo morali čuti včeraj — da mi podpiramo kandidature dra. Šušteršiča ter da bode zasluga jedine „Edinosti“, ako bode izvoljen ta gospod. Ta govorica je v takem navskrižju z našim srčnim uverjenjem in z našim očitnim nastopanjem, vedno doslednim od nekdanj do danes, in ako Bog da, tudi za bodočnost — in je torej v takem navskrižju z očevidno resnico, da jo moramo označiti za ne — — — razumno. Niti jedne besede nočemo popratiti v svojo obrambo z ozirom na to govorico; kdor hoče izveleti resnico, naj le pregleda številke našega lista zadnjih 14 dni!

Le to moramo pripomniti, da sodimo po takih dogodkih, da se v Ljubljani še vedno gibljejo v tisti, tržaškem Slovincem — ali vsaj osebam, tu javno delujočim sedaj — neprijazni struji, koje valovje je na shodu zaupnih mož med šumom in hrupom uprav preplavilo zastopnike iz Trsta in Istre. To neprijaznost morajo občutiti tržaški Slovenci, oziroma posamične, gotovo ne najmanje zasluzne osebe med njimi, tudi na drugem, z narodnega stališča gotovo najneumestnejšem mestu.

Imajoči vedno pred očmi prekérno položeno primorskega slovenstva in radi podrejšajo svoje osebno čutstvovanje ukupni stvari, požirajo sicer naši možje vse grenke kroglice, ali dobro bi bilo, da bi pomislili izvestni gospodje, da tudi tržaškemu rodoljubu kakor mu je sicer utrjena koža po vsakdanji borbi, vendar hudo déne, ako mora čuti sleherni dan, da je pravi parazit, živeči le ob milosti svojih bratov. Mi pa pravimo, da med brati ne poznamo milosti, ampak le medsebojno podporo. Če pa menijo

v Ljubljani, da je Trst za slovenstvo izgubljena pozicija in da ne kaže še nadalje tratiti močij izmučenega naroda za vzdržanje tukajšnjega slovenskega življa, potem naj govore jasno in odkrito, da bomo vsaj vedeli, pri čem smo in da bomo v zmislu tega spoznanja mogli urediti svoje bodoče postopanje.

Slednjič še jedno in z vso zaresnostjo. Za vse, kar stoji v našem listu, odgovarja naše uredništvo in nikdo drugi, najmanje pa ta ali ona korporacija. Višja instanca pa nam je odbor političnega društva „Edinost“. Sedaj ve vsakdo, kam mu je pošiljati pritožbe.

Mestni svet tržaški. Sinoči so se zbrali naši občinski očetje v nejavno sejo. In kljub temu, da je bila seja nejavna, da torej ni bilo pričakovati ne ploskanja ne ovacij od strani „občinstva na galeriji“, je vendar ta in oni svetovalec prevrnil kojega kozla, ki je zaslužil, da bi mu bila ploskala „mularija“ na galeriji.

Oglasil se je onorevole Edgardo Rascovich ter interpeloval župana glede posebnega častnega vsprejema (!), ki ga je priredil župan z različni občinskimi funkcionarji škofu, ko je došel monsignor v mestno bolnišnico, da čita tam sv. mašo; nadalje je vprašal interpelant, zakaj se ni obvestila o tem dotična municipalna komisija.

Župan je odgovoril, da so pretirane informacije, došle interpelantu, kajti vsprejem ni bil drugega nego čin uljudnosti, koje je smatral kakor svojo dolžnost, ker so bili prisotni dotični magistratni referent, predsednik zdravniškega kolegija in nekateri uradniki bolnišnice. O tem pa nikakor ni bilo treba obvestiti municipalne komisije, kajti ista nima drugega posla v bolnišnici, nego vršiti nadzorstvo v zdravstvenem in administrativnem pogledu.

E. Rascovich je na ta odgovor izrekel svoje obžalovanje, čese je stvar tudi dogodila le v onih mejah, kakor jih je označil župan, in sicer da se je to dogodilo kljubu nedavnim sklepom mestnega sveta, ki značijo kriterij načela (!) (Po nazorih „liberalnega“ Raskoviča torej župan ne sme niti pogledati škofa, ako hoče biti res „liberalen“. Stavec.) Izjavlja, da ni zadovoljen s temi pojasnili ter povdarja potrebo, da se onemogoči ponavljanje manifestacij, izhajajočih iz reakcionarnih namenov. —

Zbor je zatem vsprejel z večino glasov nujni predlog svetovalca D' Angelija, da župan da položiti v imenu tržaške občine venec na spomenik Danteju v Tridentu povodom razkritja tega spomenika. Venec bodi iz bronu (da bode trajniši) ter imej poseben napis. — V ta namen je zbor dovolil svoto 400 glt.

Slednjič je zbor imenoval par občinskih uradnikov, dovolil mirovine ter imenoval in premestil nekoliko učiteljc in učiteljev na občinskih ljudskih šolah v mestu. Za slovenske ljudske šole v okolici imenoval je zbor stalnima učiteljicama II. pl. razr. Angelo Setničarjevo (za Bazovico) in Evelino Valentičovo (za Katinaro).

Nepoboljšljivi so — ona vrsta mladih duhovnikov namreč, koje tako rezko žigosa „istrski župnik“ v današnjem članku „Compagnia brutta“.

Grdi so oni, ki so rogovilili proti procesiji Matere Božje, ali mržnja onih mladih duhovnikov do slovenstva je — še večja. V dokazovanju, da je Trst čisto italijansko mesto in da slovenskega življa tu niti ni, tekajo ti mladi gospodje kar za stavo z onimi — ki demonstrirajo proti cerkvenim obredom, in zapirajo hermetično svoja okna pred vsakim pojavom verskega mišljenja.

Te dni smo zopet doživeli prav lep vzgled o mišljenju mladih gospodov.

Povodom Marijinih slavnosti je došel v Trst župnik z dežele. Namenoma je vprašal nekega teh mladih gospodov, kakova slavnost bode to, oziroma: kdo priredi to slavnost?

Vi porečete gotovo, da je odgovoril: „to slavnost priredimo tržaški katoličani v čast Mariji“. Kaj še! Odgovor je bil uprav usodno značilen za narodno mržnjo mladih gospodov, kajti glasil je: „sara una festa, schiettamente italiana“.

Tako je govoril ta mladi gospod, da-si je moral vedeti, da ne bode tako. Italijanski značaj je hotel varovati v prvi vrsti, mené, da dotični župnik ne pozna razmer. Torej mladega gospoda

ni skrbel toliko verski pojav, ampak — italijanstvo tržaško.

Lepa je res ta. Na jedni strani govore in pišejo o potrebi vzbujenja verskega čuta, na drugi strani pa naganjajo vodo na mlin onih — ki so postavili vero na indeks. Bog razumi tako logiko, mi je ne moremo.

Slovensko srce, udano Bogu, je zmagalo. Oni „mladi“ gospodje, o katerih govorimo v predstojeci notici, bi bili radi videli, da Slovencev — ne bi bilo na procesiji minole nedelje. Seveda misle oni, da treba skrbeti tudi o cerkvenih slavnostih, da ne pride v nevarnost velika — laž o izključno italijanskem značaju našega mesta. V zmislu te skrbi je odbor za prirejenje procesije oficijelno povabil jedino le župnijo — rojansko! Tako nam poročajo z verodostojne strani. S tem je priredil vsega obžalovanja vredno — demonstracijo.

Ali povabljeni ali nepovabljeni: slovenski okoličani so vendar došli in sicer v tolikem številu, da so se povsem izjalovile slovofočne nakanе slavnega odbora. Slovenci so došli; valilo pa jih je — verno slovensko srce.

Mladi gospodje naj le govore kolikor hočejo o „festa schiettamente italiana“, dejstva ne izbrišejo vendar, da je bilo na procesiji tri četrtine Slovencev. Iz tega pa sledi, da konservativna in verska stvar niti ne sme misliti na konečno zmago na Tržaškem brez — sodelovanja Slovencev. Kdor hoče prezirati to dejstvo, ta je psevdomoralist, kakor prav dobro pravi istrski župnik v današnjem članku.

O razsvitljavi minole nedelje javljajo nam, da se je iste udeležila vsa okolica, posebnost še sv. Ivan, Katinara itd. To konstatujemo radi, ker je povsem hvalevredno, da se je okolica, toliko v procesiji kolikor zvečer z razsvitljavo pridružila sijajnemu protestu vernikov proti nakanom onih, ki bi hoteli vse naše življenje ukovati v svoje sponse. Ali kakor že rečeno v današnjem zjutranjem izdanju: okoličani naj ne mislijo, da so že storili vso svojo dolžnost, ako se udeležujejo svojih cerkvenih obredov! Ampak oni morajo tudi v javnem praktičnem življenju, in posebnost ob volitvah, kazati svoje nezaupanje do onih, ki so posebno sedaj pokazali svoje pravo barvo in ki iz ozirov do tuje države hote gaziti versko in državljansko čustvo domačinov. Okoličani naj pomislijo, da si otežujejo dušo izdajstvom, ako poslušajo ljudi, kojih srce je — v tuji državi. Morda še nikdar ni bil položaj tako jasen kakor je sedaj; nadejamo se, da oni del okoličanov, ki je hodil do sedaj z nasprotniki le vsled nepoznanja razmer, oseb in njihov namenov, bode umel zajemati primerne pouke iz jasnosti, navstale po besnenju izvestnih ljudi proti našim obredom in proti našim duševnim potrebam. Okoličani naj pomislijo, da borbo, ki so jo zapričeli izvestni dosedaj vsemožni krogi, daleč presega lokalni pomen, in da si naloži veliko odgovornost pred Bogom, pred ljudmi, pred svojim narodom in pred svojo domovino oni, ki bi se postavili v tej borbi na krivo mesto.

Borba proti gori omenjenim krogom, borba proti splošno nevarnim ciljem — to je bil od nekdanj naš program. Po ogromni udeležbi na procesiji minole nedelje je naše ljudstvo iz Trsta, okolice in iz Istre svečano potrdilo ta naš program — potrdilo ga je sveto prisego in v imenu Marere našega Odrešenika.

Obramba tega programa mora biti za nas spajajoča točka, ne glede na morebitne druge razlike v političnem pogledu. Tu gre za velike stvari — tu gre za smer duševnega življenja našega ljudstva — a kjer gre za velike stvari, morajo utihniti malenkostni oziri, kakoršnih je vse polno ravno po naši okolici.

Združimo se v krepko obrambo!

Slovenskim starišem naznanja se s tem, da se je že pričel pouk v V. razredu slov. šole, ki je začasno (dokler se ne pripravi soba v lastni hiši pri sv. Jakobu), na Belvederju v hiši št. 55 in da oni otroci, ki ne morejo zaradi daljave o poludne domov h kosilu, morejo dobiti pri postrežnici kosilo za 6 krajcarjev. Kdor torej v resnici ljubi svoje otroke in komur je mar za njihovo bodočnost, ta naj jih pošilja redno v šolo.

Za sezansko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Gospa Wiehol iz Divače je nabrala 7 K. 40 st., in sicer so darovali: čast. g. župnik Šašelj

na Vatuljah 2 K., čast. naroden g. župnik iz Pulja 1 K., g. Počkaj iz Divače 1 K., gđ. Dragotince iz Divače 1 K., g. učitelj iz Matavuna 1 K., naroden gostilničar iz Barke 40 stot.

V obrambo. Iz Dobravelj nam pišejo: „Edinost“ od četrtka nam je prinesla dopis iz Dobravelj na Vipavskem. Dopisnik ima res prav, da goji željo, da bi se ustanovila šola v Dobravljah; kdo bi si ne želel cerkve in šole pred pragom ali vsaj v bližini? Ne zanikam g. dopisniku, da so poti grde in kar se tiče tega, moram tudi javno izreči, da delajo občanom sramoto ali pa narobe. Napredne občine imajo lepše poti; torej na delo!

Toda čudno govori dopisnik o pohujšanju otrok medpotoma. Nočem popolnoma tajiti tega, a vendar naj mi bo dovoljena opazka, da po nekaterih krajih hodijo otroci dvakrat dalje v šolo, a so vendar izgleдни. — Ako ni pri vas tega, na tem ni krivo neumorno delujoče učiteljstvo, ampak sami ste krivi, ker vidijo in slišijo otroci slednji dan pred hišami, kako tu prodajajo kravo, tam barantajo za volle itd. Koliko „strel“ in druge kletvine slišijo o tem! Otrok sliši take stvari doma, torej ne medpotoma v šolo. Ne mislite, da vam šola zboljša otroke, ako prinaša otrok napake od doma in jih slednji dan pomučuje.

Kar se tiče izjave o upokojitvi učitelja, moram reči, da je g. dopisnik še jako mlad. Ali ne ve, da mnogi učitelji, ki so bili tu odstavljeni, gredo drugam in od drugod se vračajo zopet odstavljeni k nam. Okrajni šolski svet pa ni obvezan, da bi obešal na veliki zvon dotične razloge. Bog!

Izlet „Tržaškega Sokola“ v sv. Križ. Kakor smo že priobčili parkrat, priredi „Tržaški Sokol“ prihodnjo nedeljo, 4. oktobra t. l., tolikokrat že namerovani in od strani ogromne večine tamošnjega bregovalstva toliko zaželeni izlet v sv. Križ. Na tem izletu bodeta sodelovala vsa okolica in bližnji Kras. Tako nas zatrjajo zanesljiva poročila. V večjo ugodnost tržaških izletnikov je preskrbel marljivi društveni odbor — poseben vlak. Vseh podrobnosti izleta sicer ne moremo še objaviti, le toliko povemo, da se bodo vrstili: sviranje dveh glasb, pevanje več pevskih zborov, telovadba in ples. Da ne bode manjkalo umetelnih in bengaličnih ognjev, se razume ob sebi. Iz kratka: to bode slavnost, na kateri si bodo sezali v roke tržaški in kraški Slovenci, a Križani podajo dokaz, da niso to, za kar jih proglašajo „Piccolo“, ampak verni sinovi svojega rodu, branitelji svoje slovenske domovine in zvesti podaniki svojega cesarja. Več ne moremo povedati za danes.

Telovadci „Tržaškega Sokola“ se kaj pridno vadijo za izlet v sv. Križ in se je nadejati, da jih tamkaj nastopi lepo število. Sosebno zanimive bodo „proste vaje“ se sodelovanjem godbe, kojih se udeleže od najmlajših Sokolov pa do — staroste.

Vrnitev črnogorske gospode. Sinoči so se vrnili z Dunaja na Cetinje, kneginja Milena s princezino Ano in princem Mirkom. Knez Nikola je šel svojcem do Njeguša nasproti. Čim so došli na Cetinje, podali so se v stolno cerkev molit na grob princeze Olge.

Poskušen samomor. Minolo noč so našli v ulici Cologna na tlaku ležeče mlado dekle. Ostri duh po karbolni kislini je govoril dovolj jasno, da si je dekle zavdalo. Stražar je spremil dekleta na zdravniško postajo, kjer so ji izprali želodec in jo poslali v bolnišnico. Bil je skrajni čas; jeden sam četrt ure pozneje in bilo bi prepozno. Dekle je izjavilo, da je 24letna šivilja Heriketa Ranzero, stanujoča v ulici Cologna št. 329.

Zadruga mizarjev. Naprošeni v to, javljamo, da je visoko c. kr. namestništvo potrdilo pravila te zadruga. Občni zbor za izvolitev odbora in revizorjev se razpiše čim prej.

Poslopije tržaške stare pošte na prodaj. Tukajšnje finančno ravnateljstvo javlja, da je na prodaj poslopije stare pošte, zemljeknj. št. 877, ulica Caserma št. 2. ob velikem kanalu v Trstu. To poslopije pokriva 222 štirjaskih sežnjev, ali 7 arov in 98 m. Kdor hoče kupiti to poslopije, naj uložijo svoje s kolkom 50 nč. previdjene ponudbe do 20. oktobra t. l. predsedništvu c. kr. finančnega ravnateljstva (piazzetta della Chiesa evangelica št. 2.) v Trstu. V ponudbi naj pove, do kedaj misli izplačati kupnino. Poblize je izvedeti na finančnem ravnateljstvu v Trstu.

Loterija v prid dušam v vicah. V Meksiki

(mestu) namerujejo zgraditi rimsko-katoliško cerkev. Da si preskrbi v ta namen izvoljeni odbor za zgradbo potrebnega denarja, izposloval je dovoljenje za loterijo. Posamični listki stanejo samo 10 centezimov komad. Glavni dobitnik pa bode — 30 maš, ki se bodo zastoj darovale za uboge duše v vicah.

Telefon na Kitajskem. Kitajski cesar je sprevidel korist telefona ter ga hotel uvesti v svoji palači. Dvorniki in mandarin pa, kojim ta „vražja novotarija iz Evrope“ ni bila po volji, pregovorili so cesarja, da naj se izogiblje telefonu, kajti neprestano žvenketanje in zvonjenje da bode škodovalo zdravju njegovega veličanstva. In res je izjavil cesar vsled tega, da ne mara telefona.

Najnovejše vesti.

Trst. 29. Namestnik Rinaldini je izrekel priznanje vsemu redarstvenemu osebju na vzornem delovanju povodom zadnje cerkvene slavnosti.

181. 29. Danes je bil krst hčere nadvojvoda Frana Salvatorja v navzočnosti cesarice. Nadvojvodinja je dobila imena Hedviga, Marija Imakulata, Ignacija. Botra je bila nadvojvodinja Marija Imakulata.

Lovča. 28. V soboto in nedeljo se je knez Ferdinand bolgarski udeležil velikih vaj, ki so se vršile med Lovčo in Plevno. Na vajah je bilo 42 bataljonov, 29 eskadron in 26 baterij.

Balmoral (Angleška). 28. Car ruski in angleški princ so šli danes na lov. Kraljica in carica pa sti se peljali na sprehod.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7-12 7-13 Pšenica za spomlad 1896 7-36 do 7-37 —. Oves za jesen 5-47—5-49 84 za jesen 6-17—6-18 Koruza za sept.-okt. 3-70—3-80 Pšenica nova od 74 kil. f. 7-15—7-20 od 79 kil. 7-25—7-30, od 80 kil. f. 7-30—7-35 od 81 kil. f. 7-40 7-45, od 89 kil. for. —.—.—, jermen 5-10—7-70 prosa 5-35—5-35.

Pšenica. Omejeno povpraševanje in ponudbe zmerne. Trg miren, tode stalen. Prodaja 35.000 met. st. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor for. 12-15, oktober-december 12-40 mirno

Havre. Kava Santos good average za september 59— za januar 57.—

Praga. Centrifugal novi, postavljeno v Trst s carino vred odpošiljatev procej f. 34 75 —. Concaase 35 75 —. Cetvorni 36 —. V glavah kodiš 39 —.

Hamburg. Santos good average za september 48— za december 47-25. za mare 1897. f. 47-50. Trdno

Dunajski borza 29. septembra 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.40	101.40
„v srebru“	101.55	101.45
Avtstrijska renta v zlatu	123.20	123.30
„v kronah“	101.10	101.10
Kreditna akcija	368.50	368.25
London 10 let.	119.80	119.85
Napoleon	9.53	9.54 1/2
20 franc	11.74	11.74
100 franc	44.35	44.40

Prilika za poroke!

Pohišstvo in tapetarije

najsolidnejših vrst, dobiti je samo v zalogi ulica Cordanioli št. 2, nasproti pivarni „Aurora“.

Dalla Torre.

Dvokolesa „Meteor“.

Zopet se je pokazalo, da so „Meteor“ brzi stroji prve vrste. — S takimi stroji dobila sta se o veliki počestni dirki Trst - Mestre v I. kategoriji prvi in drugi premij prevozišči 188 km. v 7 urah 23 minutah in v II. kategoriji tudi prvi premiji. Zastopstvo in skladišče: FRED JEGHER, piazza delle poste. Šola via Miramare 17

Zaloga pohištva

tvrdke Alessandro Levi Minzi

Trst. Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Rujav, pristen, naraven sladkor

dobiva se edino v mojej zalogi po jako nizki ceni. Piporočaje se sem udani

Anton Godnig, trgovec Via Nuova.